

MĚSTSKÝ ÚŘAD KROMĚŘÍŽ

STAVEBNÍ ÚŘAD

Oddělení státní památkové péče
767 01 Kroměříž, Velké náměstí 115

Sp.zn.: 02/061728/2022/Ku
Oprávněná úřední osoba: Ing. Kubíková Jana
Telefon.: 573 321 204
E-mail: jana.kubikova@mestokm.cz

Kroměříž, dne 25.08.2022

Město Kroměříž
Velké náměstí č.p. 115/1
767 01 Kroměříž
v zastoupení

Ing. Simona Prečanová
Odbor regionálního rozvoje
MěÚ Kroměříž
Velké náměstí č.p. 115/1
767 01 Kroměříž

ROZHODNUTÍ

Výroková část:

Městský úřad v Kroměříži, stavební úřad, oddělení státní památkové péče (dále jen „správní orgán“), věcně příslušný dle § 25 odst. 1 a § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), místně příslušný dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě žádosti žadatele, kterým je **Město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené Mgr. Jaroslavem Němcem, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž**, kterého zastupuje **Ing. Simona Prečanová, vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž**, podané dne 14.07.2022 o vydání závazného stanoviska ve věci restaurování „Kříže se sochou Panny Marie u kostela Nanebevzetí Panny Marie, Riegrovo náměstí, Kroměříž“, podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a § 44a odst. 3 zákona o státní památkové péči, v souladu s ust. § 67 správního řádu, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o č. 138/22:

Restaurování Kříže se sochou Panny Marie u kostela Nanebevzetí Panny Marie, Riegrovo náměstí, Kroměříž, na pozemku parc. č. 3081/2 v katastrálním území Kroměříž, jenž je nemovitou kulturní památkou, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 33844 / 7-6009, dle předloženého restaurátorského průzkumu a záměru „Kříž se sochou Panny Marie u kostela Nanebevzetí Panny Marie v Kroměříži“, který vypracoval: BcA. Filip Zeman, Východní nám. 848/4, 141 00 Praha 4 – Záběhlce, datum: červen 2022, navrženy jsou následující práce a materiály:

- šetrné očištění (oplach),
- zafixování případných nalezených zbytků povrchových barevných úprav před dalším čištěním,
- čištění prostředky vybranými na základě zkoušek po předchozí konzultaci jejich výsledků s odbornou organizací; ke zkouškám jsou navrženy čistící pasty, např. Fassadenreinigerpaste-Remmers, odstraňovače nátěrů, např. Dispersionsentferner-Keim,
- předzpevnění (organokřemičitan),

- *injektáž prostředkem na minerální bázi – Ledan LD1, LD 2, vlasové trhliny budou injektovány slabým roztokem akrylátové pryskyřice, velké trhliny budou nejprve zajištěny nerezovými čepy,*
- *čištění povrchu kamene (regulovaná vodní pára, biocidní přípravek, lokálně pasty dle zkoušek, popřípadě mikropískování, ev. hydrogenuhlíčan amonný v zábalu pro naměkčení krust s následným snímáním skalpely a mikrodlátky),*
- *revize kotvících prvků, korodující armatury budou vyměněny na nerezové, pohledové kovové prvky odrezány, opatřeny základovou barvou Zinga s následnou povrchovou úpravou v kovářské barvě s příměsí grafitu,*
- *lepení (CHS Epoxy 1200, polyesterová pryskyřice Akemi),*
- *revize plastické retuše a spárování, sejmutí dožilých částí,*
- *konsolidace (organokřemičitany),*
- *plastická retuš (tmely na minerální bázi, např. Petra C, Aqua Bárta, probarvené ve hmotě pomocí železitých pigmentů – povrchem, strukturou i barvou dle okolního kamene, spárování – vápenná malta),*
- *demontáž sochy Panny Marie a její transport do ateliéru; další postup obdobně jako u celku, u hlavy je navrženo variantní řešení novější modelace hlavy: buď ponechat, nebo znovu domodelovat v materiálu odpovídající struktury a barevnosti,*
- *revize nápisu na zadní straně podstavce – pokud bude dohledán text a bude možné odvodit tvar a velikost jednotlivých písmen, bude možné nápis obnovit, pokud ne, uvažuje se i o ponechání v torzálním stávajícím stavu; jednotlivá písmena pak budou zvýrazněna dle viditelné dochované barevnosti,*
- *barevné retuše tmelů (Paraloid + pigmenty),*
- *hydrofobizace (IW 290, Imesta),*
- *vyhotovení svatozáře Krista, a to na základě historických fotografií a vypracovaného okótovaného výkresu,*

je

přípustné

a pro navrhovaný restaurátorský zásah na kříži, přičemž se jedná o umělecké dílo z kamene bez polychromie, ve smyslu § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, se vlastníkově stanovují dle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči a dle ust. § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, tyto podmínky:

1. Vlastník oznámí správnímu orgánu termín zahájení restaurátorských prací v minimálně týdenním předstihu.
2. Bude zpracován návrh - okótovaný výkres s popisem nové svatozáře vycházející z doložené historické fotodokumentace (tvar, rozměr, materiál, způsob uchycení), který bude předložen k vydání závazného stanoviska.
3. Bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva v souladu s § 10 odst. 4 vyhl. č. 66/1988 Sb., v platném znění, která bude předána NPU ÚOP v Kroměříži v termínu do jednoho měsíce po dokončení restaurátorských prací.

Účastník řízení: Město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené Mgr. Jaroslavem Němcem, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž, které na základě plné moci zastupuje Ing. Simona Prečanová, vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž.

Odůvodnění:

Předmětný kříž je součástí areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie, Riegrovo náměstí č.p. 1137/12, Kroměříž, který je kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r. č. 33844 / 7-6009. Součástí areálu kostela je přilehlá terasa s balustrádou, schodištěm a sochami sv. Cyrila, Metoděje, Anny a Václava, hlavní schodiště a dva krucifixy. Současně se nachází v Městské památkové rezervaci Kroměříž, prohlášené Výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 8.9.1978, č.j.15869/78-VI/1. Z uvedeného důvodu se na předmětnou akci v plné míře vztahují podmínky zákona o státní památkové péči.

Dnem podání žádosti bylo v předmětné věci zahájeno správní řízení vedené pod spis. zn. 02/061728/2022/Ku. Předložený návrh obsahuje popis a historii památky, aktuální stav památky před zahájením restaurátorských prací, závěr restaurátorského průzkumu a návrh na restaurování s výčtem navrhovaných materiálů a technologií. Součástí je dále protokol z 15.05.2022 ke stanovení stratigrafie povrchových úprav kamene, přičemž pro určení dochované barevnosti byly odebrány dva vzorky, a to na draperii sochy Panny Marie a na erbu pod sochou. Návrh obsahuje také zakresl poškození památky s vyznačením prasklin, chybějících částí, druhotných doplňků, výskytem výkvětů, mechů a lišejníků a místy zvětřalého povrchu. Bližší popis navrhovaných postupů a použitých materiálů je uveden ve výrokové části rozhodnutí.

- Popis objektu dle evidenčního listu nemovité kulturní památky:

Na čtyřbokém, barokně zvlněném podstavci s podnoží a římsou spočívá čtyřboký konický nástavec, nesoucí kříž s korpusem. U paty nástavce stojí postava lkající P. Marie. Podstavec obehnaný ohradní zídou pravoúhlého půdorysu s kvádrovými nárožními pilířky, mezi nimiž je balustráda zdobená rosetami.

- Zhodnocení památky a zdůvodnění ochrany dle evidenčního listu:

Datovaná hodnotná kamenická práce s korpusem Ukřižovaného z roku 1748.

Správnímu orgánu jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, proto bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením. Předchozí restaurátorský zásah na památce proběhl v roce 1998, k záměru restaurování vydal závazné stanovisko Okresní úřad Kroměříž, oddělení kultury-státní památkové péče referátu regionálního rozvoje, dne 02.06.1998. Práce provedla restaurátorka Dana Marková, garantem restaurátorských prací byla Oldřiška Keithová.

Aktuálně provedený průzkum prokázal několik typů poškození originální hmoty kamene. Dle závěru restaurátorského průzkumu /citace/: „*K erozi povrchu dochází pravděpodobně k vyplavování jílovitého tmelu pískovce. V dešťových stínech sochy je viditelný výskyt sádrovcových krust. Trhliny v kameni a jejím příčinou korodující čepy, kde dochází k zatékání dešťové vody, která v kombinaci s mrazem a rozpínajícím ledem způsobuje další poškození. Další příčinou poškození jsou staré tvrdé cementové doplňky, pod kterými kámen koroduje. Spáry jsou již dožilé a vypraskané, místy zcela chybí.*“

Správní orgán si opatřením ze dne 19.07.2022 k předloženému návrhu vyžádal písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži (v souladu s ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči). Toto vyjádření bylo vydáno pod č.j. NPU-373/59985/2022 dne 04.08.2022, doručeno Městskému úřadu Kroměříž bylo dne 05.08.2022. NPÚ ÚOP v Kroměříži ve vyjádření konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany ve vyjádření uvedených kulturněhistorických hodnot, budou-li splněny následující podmínky:

1. Velikost a charakter svatozáře Krista bude před osazením odsouhlasena zástupci státní památkové péče.
2. V případě jakéhokoliv nálezu, který se objeví v průběhu restaurování a který by měl vliv na změnu postupu restaurování, bude bezprostředně svolán kontrolní den za účasti obou složek státní památkové péče, zástupce vlastníka a restaurátora.
3. Po ukončení restaurátorských/konzervátorských prací bude v rámci předávacího řízení zástupci NPÚ ÚOP v Kroměříži, nejpozději však do měsíce po ukončení prací, odevzdán jeden exemplář závěrečné restaurátorské zprávy, a to minimálně v rozsahu a struktuře dané Vyhláškou č. 66/1988 Sb.

Podmínky jsou zdůvodněny následovně /citace/:

„Předložený restaurátorský záměr navrhuje koncept, technologii i materiály běžně užívané v rámci restaurování uměleckých děl obdobné povahy, které jsou státní památkovou péčí akceptovány. Restaurátorský záměr je podrobně zpracovaný s logickou strukturou a obsahuje i laboratorní analýzu stratigrafie dvou odebraných vzorků.

Z historických fotografií z počátku 20. století lze vyčíst, že kolem Kristovy hlavy obíhala jednoduchá svatozář, která by měla být navržena. Vzhledem k tomu, že nejsou zaznamenány její míry, je třeba je dovodit z fotografie a dále navrhnout materiál a způsob uchycení. V souladu s restaurátorským záměrem je třeba vypracovat okótovaný výkres, aby bylo jednoznačně zřejmá podoba svatozáře. Tento výkres s popisem bude odsouhlasen zástupci státní památkové péče (podmínka č. 1).

Jelikož je restaurování živým procesem a nelze předem poznat veškeré skutečnosti, které jej mohou ovlivnit, stanovujeme podmínku č. 2 o nutném svolání kontrolního dne, popřípadě konzultačního setkání, v případě, že se vyskytnou skutečnosti, které nebyly poznány v rámci průzkumu. Například po očištění sochy Panny Marie při lépe viditelném doplňku její hlavy. Obě navržená řešení – ponechání, či odstranění starší modelace jsou akceptovatelná, volba bude záviset na míře destrukce originálu a na nutnosti jeho konsolidace v místě styku s doplňkem. Modelačně a tvarově novodobý doplněk celkovou estetiku díla nenarušuje, proto, bude-li originál v pořádku, lze doplněk ponechat ve stávající modelaci.

Variantnost řešení silně destruovaného nápisu na zadní straně podstavce závisí na dohledání jeho plného textu, popřípadě fotografie této části. Bude-li dohledáno jeho znění, doporučujeme nápis obnovit, protože veškeré nápisy jsou nedílnou součástí kulturní památky nesoucí specifické výrazové i komunikační znaky. Nepodaří-li se text nápisu dohledat, je třeba pečlivě zdokumentovat stávající stav a citlivě zaretušovat defekty, aby destrukce esteticky nenarušovala estetický charakter kulturní památky.

Po dokončení restaurování je třeba vypracovat závěrečnou restaurátorskou zprávu. Zpracování restaurátorské zprávy a její uložení v NPÚ je nezbytné jak pro kontrolu úspěšnosti zásahu v průběhu času, tak i pro další péči o dotčenou památku. Požadavek na odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci státní památkové péče má oporu v § 14 odst. 9 zákona č. 20/1987 o státní památkové péči a vychází z ust. § 10 odst. 3 písm. C) prováděcí Vyhlášky č. 66/1988 Sb. (podmínka č. 3).

○ *Doporučení:*

Doporučujeme, aby restaurátorská zpráva byla vypracována dle metodického listu NPÚ č. 4/2006 ze dne 4.9. 2006, č.j. NPÚ 302/6662/2006 (viz památkové listy 22/2006).

○ *Upozornění:*

Upozorňujeme, že restaurátorské práce může provádět pouze restaurátor, který je držitelem příslušného oprávnění Ministerstva kultury ČR podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, nebo státní příslušník jiného členského státu EU než ČR, pokud mu byla Ministerstvem kultury ČR uznána odborná kvalifikace a jiná způsobilost a zároveň uděleno povolení k restaurování v příslušné specializaci, anebo státní příslušník jiného členského státu EU než České republiky, který restaurátorskou činnost provádí ojediněle nebo dočasně a v souladu s ustanovením § 14b odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, svůj záměr provést restaurování oznámí Ministerstvu kultury ČR.

○ *Charakteristika věci / objektu / území:*

Kříž pocházející z roku 1708 se nachází v areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie jako samostatně stojící objekt. U paty kříže na profilovaném soklu stojí socha Panny Marie bolestné, pod ní je zavěšena kartuš s nápisem. Nápis je i na zadní straně podstavce kříže (velmi těžko ve své celistvosti čitelný). U paty kříže je zavěšena další kartuš bez nápisu.

Kříž je obehnan balustrádou čtvercového půdorysu bez kuželek s vlysem, profilovanou trnoží. Nárožní sloupky jsou zdobeny slepými zrcadly. Balustráda je osazena na jednom kamenném stupni. Původně se kříž nacházel v centrálním prostoru současné ulice 1. Máje, na „náměstí“ mezi soudobou zástavbou přízemních domků.

○ *Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot:*

Mezi chráněné památkové hodnoty patří nejen hmotná podstata objektu, ale i detaily architektonických a dekoračních prvků, ikonografie a případné zbytky historické polychromie. Kříž s Kristem a sochou bolestné Panny Marie je dílem uměleckým v kameni bez polychromie.“

Účastníkům řízení byla oznámením ze dne 12.08.2022 dána možnost seznámit se s podklady řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení této možnosti využil a k předloženým podkladům řízení do protokolu sdělil, že návrh svatozáře Krista (velikost a charakter, materiál a způsob uchycení) bude předložen k vydání závazného stanoviska. Doloženy byly dvě historické fotografie, na kterých je jednoduchá svatozář kolem Kristovy hlavy zdokumentována.

Správní orgán, ve smyslu ust. § 29 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči, vykonává dozor při obnově kulturních památek z hlediska státní památkové péče. Z důvodu naplnění tohoto zákonného ustanovení je vyžadováno v bodě 1) výroku tohoto závazného stanoviska, aby vlastník oznámil správnímu orgánu započetí prací v minimálně týdenním předstihu.

Vypořádání podmínek písemného vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži ze dne 04.08.2022:

Ad1) Podmínka byla zohledněna v bodě 2) výrokové části rozhodnutí. Před realizací svatozáře musí být její návrh předložen k vydání závazného stanoviska památkové péče.

Ad2) Uvedená podmínka odborného vyjádření do výroku tohoto rozhodnutí zahrnuta nebyla, a to vzhledem k tomu, že povinnost informovat o všech nových skutečnostech správní orgán vyplývá vlastníku přímo ze zákona o státní památkové péči.

Ad3) Podmínka byla zohledněna v bodě 3 výrokové části rozhodnutí.

Vzhledem k zájmům státní památkové péče na předmětné kulturní památce, po posouzení žádosti a předloženého návrhu, na základě všech shromážděných poznatků, na základě odborného vyjádření Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Kroměříži, dle § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči, bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podle ust. § 81 odst. 1, § 83 a § 86 odst. 1 správního řádu podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho oznámení k Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje podáním u zdejšího správního orgánu.

V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

otisk úředního razítka

Ing. Hana Kubáčková
vedoucí stavebního úřadu
Městského úřadu Kroměříž

(opatřeno elektronickým podpisem)

Obdrží:

Městský úřad Kroměříž, Odbor regionálního rozvoje, IDDS: bg2bful
sídlo: Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž 1

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži, IDDS: 2cy8h6t
sídlo: Riegrovo náměstí č.p. 3228/22, 767 01 Kroměříž 1